

Geograafiaolümpiaadi juhend 2009/2010 õppeaastal

Üldosa

Geograafiaolümpiaad viiakse läbi kahes voorus. **Piirkondlik voor** toimub **21. novembril 2009. a** maakondades ja suuremates linnades (Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu ja Kohtla-Järve).

Lõppvoor toimub **14.-16. mail 2010 Põltsamaal**.

Geograafiaolümpiaadi piirkonna- ja lõppvooru ülesanded koostab üleriigiline žürii. Olümpiaad toimub neljas vanuserühmas:

- A - 10.-12. klassi õpilased,
- B - 9. klassi õpilased,
- C - 8. klassi õpilased,
- D - 7. klassi õpilased.

Ülesanded on eesti ja vene keeles.

Geograafiaolümpiaadil kontrollitakse eelkõige õppekavas ja õpikutes kasutatud (ja loomulikult ka paljude teiste) mõistete ja seoste rakendamist uues olukorras st teadmiste ja arusaamise kasutamist teistsuguses situatsioonis. Suurt tähelepanu pööratakse analüüsile ja sünteesile.

Geograafia on integratiivne õppeaine ja seetõttu eeldatakse ülesannete lahendamisel ka ajaloo, matemaatikas, füüsikas, keemias jt ainetes õpitule toetumist.

Olümpiaadil on alati ülesandeid, milles kontrollitakse kursisolekut geograafiat puudutavate igapäevasündmustega.

- **7. klassi õpilastele** koostatud ülesannetega kontrollitakse õpilaste kaardi (atlase) kasutamise oskusi, samuti geograafia alaseid teadmisi ja arusaamist, mis seostuvad algkooli loodusõpetuse teemadega. Põhirõhk on Eestiga seotud temaatikal.
- **8. klassi õpilastele** koostatud ülesannetega kontrollitakse kaardi (atlase) kasutamise oskusi, samuti geograafia alaseid teadmisi ja arusaamist, mis seostuvad nii loodusõpetuses kui ka 7. klassis käsitlevate geograafia teemadega.
- **9. klassis** kontrollitakse varasemates klassides õpitud geograafia alaseid ja geograafiaga seonduvaid teadmisi, arusaamist ja oskusi. Eelkõige pööratakse tähelepanu õpitud teadmiste rakendamisele uues olukorras.

7.-9. klassi õpilastel tuleb ülesannete lahendamisel kasutada nii Maailma atlast kui ka Eesti atlast.

- **Gümnaasium**, olenemata klassist näitab üldist arusaamist ja teadmisi loodus- ja inimgeograafiast, põhirõhk on õpitu integreerimisel, analüüsil, sünteesil.

Piirkonnavor

Piirkonnavoru korraldab selleks moodustatud piirkondlik olümpiaadikomisjon. Olümpiaadi piirkonnavoru tohib toimuda välja kuulutatud piirkonnavoru ametlikul kuupäeval.

Üleriigilise žürii poolt koostatud ülesanded koos vastustega, piirkonnavooru juhendiga ja protokolliga saadab TÜ Teaduskool haridusosakondadesse elektrooniliselt hiljemalt 3 päeva enne olümpiaadi toimumist.

Piirkonnavooru ülesannete lahendamiseks on aega 2,5 tundi.

Olümpiaadile on vaja kaasa võtta **harilik pliiats, joonlaud ja mall**. Ülesannete lahendamisel on vaja ka atlase abi, seega peavad kõik õpilased olümpiaadil kasutama **Kooliatlast või Maailma atlast** (võimalusel mõlemat) ning põhikooli õpilased ka **Eesti atlast**.

Piirkonnavooru töid hindavad piirkondlikud olümpiaadikomisjonid ühtse punktisüsteemi alusel ning valivad välja maakondade/linnade iga vanuserühma kolm (Tallinnas kuni 12 ja Tartus kuni 5) paremat õpilast. Kohapeal tekkinud hindamisprobleemid lahendab kohalik olümpiaadikomisjon ja teavitab sellest vabariiklikku žüriid protokollis lisas.

Tulemused vormistatakse protokollina toodud näidise kohaselt (nii paberikandjal kui Exceli failina).

Õpilase nimi (ees- ja perekonnanimi)	punkte	klass	kool	maakond	õpetaja nimi (ees ja perekonnanimi)

Protokoll ja iga vanuserühma kolme parema õpilase tööd saadetakse Tartusse geograafiaolümpiaadi žüriile **hiljemalt 30. novembriks 2009.a.** aadressil: Tartu Ülikool Ökoloogia ja Maateaduste instituut, Vanemuise 46-336, 51014-Tartu. (Fax: 7375 825, **vormikohane protokoll** Exceli failina e-maili aadressil: **ulle.liiber@ut.ee**

Geograafiaolümpiaadi žürii vaatab läbi saabunud eelvooru tööd ja järjestab need paremuse alusel. Olümpiaadi lõppvoorst osavõtjate nimekiri pannakse Teaduskooli kodulehele.

Lõppvoor

Olümpiaadi lõppvooru kutsutakse kokku 100 õpilast, kes selgitatakse välja piirkonnavooru iga vanuserühma üldise pingerea alusel. Lõppvooru kutsutud õpilaste nimekiri pannakse üles Teaduskooli olümpiaadide veebilehele <http://www.teaduskool.ut.ee/olympiaadid>

Geograafiaolümpiaadi lõppvoor koosneb kolmest osast:

A. Kirjalik töö, mille küsimused ja ülesanded lähtuvad ainekava eesmärkidest ning sisust. Samuti on küsimusi selle maakonna kohta, kus olümpiaadi lõppvoor toimub. Osa gümnaasiumi küsimusi eeldab geograafia-alaste veebiportaalide kasutamisoskust. Lingid veebiportaalidele leiate Kooligeograafia olümpiaadide lehelt.

Olümpiaadile on vaja kaasa võtta *Maailma atlas* (või *Kooliatlas*) ja *Eesti atlas*, mall, joonlaud ning pliiats.

B. Maastikuvõistlus, kus tuleb teha mitmesuguseid lihtsamaid praktilisi töid välitingimustes: maastiku, sh reljeefi silmamõõduline plaanistamine, nõlva kalde, puu ja nõlva kõrguse määramine, maastiku- või taimkatteüksuste eristamine,

marsruudi läbimine suuremõtkavalise orienteerumis-või põhikaardi abil, sh asimuudi järgi liikumine, maastikuelementide (pinnavormid, mullad, veekogud, taimekooslused, rajatised) kirjeldamine ning inimtegevuse mõju analüüsimine, Eestile omaste linnaruumi arenguetappide eristamine, linnaosa funktsioonide või maakasutuse iseloomustamine.

Kaasa tuleb võtta oma mõõdistamisvahendid, kompass, alus töö vormistamiseks, pliitsid ja joonlaud jmt.

C. Väike viktoriin ekskursioonil kuuldu ja nähtu põhjal.

Geograafiaolümpiaadi lõppvoorude iga vanuserühma parimad selgitatakse kolme üksikala punktisumma alusel.

Kõik olümpiaadile kutsutud õpilased kindlustatakse olümpiaadi toimumise ajal tasuta toidu ja öömajaga (põrandamajutus, milleks kaasa võtta magamiskott ja madrats). Sõidukulud ning õpilastega kaasasoleva täiskasvanu lähetuskulud korraldajate poolt ei kaeta.

Kui õpilasel ei ole võimalik lõppvoorust osa võtta, palume sellest teavitada võimalikult koheselt olümpiaadi žüriid (tel.: 7 375 817, e-mail: ulle.liiber@ut.ee)

Kesk-Euroopa geograafiaolümpiaadi ja rahvusvahelise olümpiaadi võistkonna komplekteerimine

Kesk-Euroopa geograafiaolümpiaad toimub üle aasta (iga paaritu aasta sügisel). Võistkonda valitakse viimase Eesti geograafiaolümpiaadi lõppvoorude gümnaasiumiastme pingerea alusel 4 õpilast 10.-12. klassidest (vajadusel arvestatakse ka stabiilselt edukat esinemist varasematel olümpiaadidel). Lisaks on Kesk-Euroopa olümpiaadi võistkonda pääsemise eelduseks hea inglise keele oskus. Vajadusel korraldatakse õpilastele keeletest.

Rahvusvaheline geograafiaolümpiaad toimub samuti üle aasta (igal paaris aastal). Võistkonda valitakse 4 gümnaasiumiõpilast, kes on edukalt esinenud viimasel Kesk-Euroopa geograafiaolümpiaadil ja ei ole rahvusvahelise võistluse toimumise ajaks saanud 20. aastaseks. Vajadusel korraldatakse lisatest, et valida võistkonda mõni teine õpilane, kes on edukalt esinenud piirkondlikel ja vabariiklikel olümpiaadidel.

Geograafiaolümpiaadi žürii esimees
TÜ Ökoloogia ja Maateaduste instituudi lektor
Ülle Liiber